

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 14 0 К 002480 17 Кж 2
Бања Лука, 13.06.2017. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић и Драгомира Миљевића, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптуженог М.Ђ., због кривичног дјела убиства у покушају из члана 148. став 1. у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалбама замјеника главног окружног јавног тужиоца у Источном Сарајеву и браниоца оптуженог, адвоката А.М. из П., изјављеним против пресуде Окружног суда у Источном Сарајеву број 14 0 К 002480 16 К 2 од 28.02.2017. године, након одржане сједнице вијећа у присуству републичког јавног тужиоца Бранка Митровића, а у одсутности уредно обавјештених оптуженог и његовог браниоца, дана 13.06.2017. године донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се, као неосноване жалбе замјеника главног окружног јавног тужиоца у Источном Сарајеву и браниоца оптуженог М.Ђ., те потврђује пресуда Окружног суда у Источном Сарајеву број 14 0 К 002480 16 К 2 од 28.02.2017. године.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Источном Сарајеву број 14 0 К 002480 16 К 2 од 28.02.2017. године, оглашен је кривим оптужени М.Ђ., због кривичног дјела убиства у покушају из члана 148. став 1. у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 49/03, са измјенама, у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 2 (двије) године и 9 (девет) мјесеци. Истом пресудом, на основу члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 53/12, у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени је дјелимично обавезан да накнади трошкове кривичног поступка и то у износу од 790,00 КМ, док је ослобођен обавезе плаћања трошкова постављеног браниоца, те је на основу члана 108. став 3. ЗКП РС, оштећена Б.Ђ. са имовинскоправним захтјевом упућена на парницу.

Против наведене пресуде жалбу су благовремено изјавили замјеник главног окружног јавног тужиоца у Источном Сарајеву (у даљем тексту: окружни јавни тужилац) и бранилац оптуженог. Окружни јавни тужилац жалбу

је изјавио због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптуженом изрекне већа казна. Бранилац оптуженог жалбу је изјавио из свих жалбених основа, са приједлогом да се побијана пресуда укине и одреди одржавање претреса пред овим судом или да се иста преиначи тако што ће се радње оптуженог квалификовати као кривично дјело изазивање опште опасности из члана 402. КЗ РС или као кривично дјело насиље у породици или породичној заједници из члана 208. став 2. КЗ РС.

У писменом одговору на жалбу тужиоца, бранилац оптуженог је предложио да се та жалба одбије као неоснована, док окружни јавни тужилац није подносио писмени одговор на жалбу браниоца оптуженог.

У сједници вијећа, која је одржана у одсуству уредно обавјештених оптуженог и његовог браниоца, у смислу одредбе члана 318. став 4. ЗКП РС, републички јавни тужилац је подржао жалбу окружног тужиоца, остајући код разлога и приједлога из жалбе, те је предложио да се жалба браниоца оптуженог одбије као неоснована.

Разматрајући спис, побијану пресуду и жалбе окружног јавног тужиоца и браниоца оптуженог, као и одговор браниоца на жалбу тужиоца, одлучено је као у изреци ове пресуде, из следећих разлога:

Оспоравајући правилност и законитост побијане пресуде, жалба браниоца оптуженог указује на битне повреде одредаба кривичног поступка, садржане у одредби члана 311. став 1. тачке г) и к) и став 2. ЗКП РС, те на повреде члана 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода (у даљем тексту: ЕКЉП). Указује се на повреде права на одбрану, на изостанак разлога о одлучним чињеницама, као и на неправилну примјену појединих одредаба процесног кривичног закона, које су по ставу подносиоца ове жалбе биле од утицаја на законито и правилно доношење пресуде.

У оквиру чињеничне основе побијане пресуде, аргументима изнесеним у жалби браниоца оптуженог, оспорава се правилност оцјене изведених доказа оптужбе и одбране, па слиједом тога и правилност утврђења одлучних чињеница, са тврдњом да проведени докази не потврђују тврдње оптужбе да је оптужени починио кривично дјело за које је побијаном пресудом оглашен кривим, а што је све за посљедицу, довело до повреде Кривичног закона и то у оном дијелу који се односи на правну квалификацију дјела, за које је оглашен кривим том пресудом.

Обе жалбе оспоравају првостепену пресуду у дијелу одлуке о кривичној санкцији, па тако жалба окружног јавног тужиоца наглашава да је првостепени суд са једне стране прецијенио утврђене олакшавајуће околности, а са друге стране да је пропустио цијенити степен кривице оптуженог, побуде из којих је дјело учињено, као и јачину угрожавања заштићеног добра, док жалба браниоца оптуженог наглашава да је првостепени суд приликом одмјеравања казне, пропустио да цијени лоше здравствено стање оптуженог. Указујући на слабо имовно стање оптуженог, у жалби браниоца је предложено да се оптужени у цијелости ослободи обавезе плаћања трошкова кривичног поступка.

Неосновани су приговори жалбе браниоца засновани на тврдњи да је првостепени суд повредио право на одбрану оптуженог из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС и право на правично суђење из члана 6. став 1. ЕКЈП, на начин што у образложењу побијане пресуде нису оцјењени сви provedени докази, а и они који су анализирани да нису брижљиво и савјесно оцјењени, те да није дато образложење на основу чега је првостепени суд утврдио постојање битних елемената предметног кривичног дјела.

Наиме, одредбе члана 6. став 1. ЕКЈП, обавезују судове да између осталог, образложе своје пресуде. Међутим, та обавеза не може бити схваћена да се у пресуди изнесу сви детаљи и дају одговори на сва постављена питања и изнесене аргументе. Европски суд за људска права у Стразбуру и Уставни суд Босне и Херцеговине су у бројним одлукама указали на то да судови имају одређену дискрециону оцјену у вези с тим које ће аргументе и доказе прихватити у одређеном предмету, али истовремено имају обавезу да образложе своју одлуку тако што ће навести јасне и разумљиве разлоге на којима су ту одлуку засновали. У конкретном случају, у образложењу побијане пресуде побројани су сви докази који су provedени на главном претресу, те је детаљно наведено на којим доказима је пресуда заснивана и сви ти докази су брижљиво и савјесно оцјењени како појединачно, тако и у вези са другим доказима, дата су образложења и разлози због којих су ти докази прихваћени, а истовремено су анализирани и оцјењени и докази одбране у погледу одлучних чињеница. Слиједом наведеног, неосновани су приговори жалбе браниоца о повреди права на одбрану оптуженог из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС и о повреди права на правично суђење из члана 6. став 1. ЕКЈП.

Исто тако, неосновани су и приговори из жалбе браниоца, којима се истиче да је првостепени суд повриједио право на одбрану оптуженог на начин да је прекршио одредбу члана 3. став 2. ЗКП РС. Ово с тога што, по оцјени овог суда, првостепени суд, према разлозима у образложењу побијане пресуде, није имао сумње у погледу било којег доказа у корист или на штету одбране, због чега, супротно наводима из жалбе, није прекршен принцип „*in dubio pro reo*“, садржан у цитираној законској одредби, па с тим у вези није повријеђено ни право на одбрану оптуженог.

Надаље, супротно наводима из жалбе браниоца оптуженог, овај суд налази да образложење пресуде садржи разлоге у погледу свих одлучних чињеница са аспекта постојања кривичног дјела и кривице оптуженог и чињеница одлучних за правилну примјену Кривичног закона, ради чега су неприхватљиви приговори ове жалбе засновани на тврдњи да је првостепена пресуда захваћена битним повредама одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. Сасвим је друго питање то што ова жалба оспорава валидност датих разлога у образложењу за утврђене одлучне чињенице, међутим приговор таквог карактера у суштини спада у жалбени основ погрешно утврђеног чињеничног стања, јер се таквим приговором кроз замјерку образложењу пресуде за чињеничне закључке, оспорава правилност тих чињеничних утврђења, због чега је овај суд оцјенио основаност тих приговора у оквиру жалбеног основа погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

У сегменту побијања пресуде због битних повреда одредаба кривичног поступка, жалба браниоца оптуженог истиче да првостепени суд није могао прихватити вјештачење тјелесних повреда које је задобила оштећена Б.Ћ., извршено по вјештаку медицинске струке прим. др. Р.Г., тврдњом да исто није извршено у складу са одредбом члана 173. ЗКП РС, као и да није могао прихватити материјалне доказе – медицинску документацију за оштећену, јер су то новоприкупљени докази и на истим се не може заснивати одлука о тежини повреда оштећене. Притом, жалба не наводи облике битних повреда одредаба кривичног поступка, које сматра да су на описани начин, учињене од стране првостепеног суда, али из садржаја образложења, произилази да указује на битне повреде из члана 311. став 1. тачка з) и став 2. ЗКП РС.

Изнесени жалбени приговори нису основани. Наиме, одредбом члана 173. ЗКП РС, прописано је да се вјештачење тјелесних повреда врши, по правилу, прегледом повређеног, а ако то није могуће или није потребно – на основу медицинске документације или других података у спису. У конкретном случају, из садржаја списка предмета, као и из исказа вјештака др. Голијана, произилази да преглед оштећене није био потребан, те да је вјештачење извршено на основу медицинске документације, која као материјални доказ, није била проведена на првом главном претресу пред првостепеним судом, на шта је овај суд указао у свом рјешењу о укидању прве првостепене пресуде. На поновном суђењу на приједлог тужиоца, проведени су ови материјални докази и супротно жалбеним приговорима, исти нису незаконити докази. Ово из разлога што ти докази нису накнадно прикупљени од стране тужиоца, јер су постојали и раније и на основу истих, вјештак је извршио вјештачење, а осим тога, странке и бранилац имају право и након подизања оптужнице, у току главног претреса, прикупљати и предлагати и нове доказе.

Без основа је и приговор жалбе браниоца оптуженог да је првостепени суд био у обавези да донесе посебно рјешење о одбијању приговора одбране на предложене доказе тужиоца, на које би одбрана имала право на жалбу, јер се ради о процесном рјешењу првостепеног вијећа, на које странке немају право на посебну жалбу и које могу оспоравати у жалби на пресуду, као што је и било у конкретном случају.

Приговорима жалбе браниоца оптуженог није доведена у сумњу правилност чињеничних утврђења првостепене пресуде нити закључак да радње оптуженог, предузете критичне прилике, садрже битне елементе кривичног дјела убиства у покушају из члана 148. став 1. у вези са чланом 20. став 1. КЗ РС. Наиме, ова жалба не оспорава да је оптужени, критичне ноћи активирао ручну бомбу М52, међутим тврди да оптужени није имао намјеру да лиши живота оштећену супругу, већ да је, скрхан болом због напуштања супруге, покушао да изврши самоубиство, у тренутку кад се оштећена удаљавала од њега. Дакле, одбрана заступа тезу да оптужени није имао ни свјест ни вољу да лиши живота оштећену, нити да јој нанесе тјелесне повреде. При том, жалба посебно указује да је побијана пресуда заснована искључиво на изјави свједока оштећене Б.Ћ., оспоравајући њену вјеродостојност кроз тврдњу да је иста у супротности са осталим спроведеним доказима.

Оцјењујући изнесене приговоре жалбе браниоца оптуженог у овом основу побијања пресуде, овај суд налази да су ти приговори неосновани. Наиме, побијана пресуда је посебно и детаљно анализирао садржај исказа свједока оштећене Б.Ћ., из којег исказа је неспорно утврдио да је критичног дана оптужени ушао у спортску кладионицу Б.л.', у којој је она радила и замолио је да изађе са њим ван просторија, што је она и учинила, па када је она одбила његову молбу да се помире, обратио јој се ријечима: „Курво, нећеш бити ни са ким“, а затим, у намјери да је лиши живота, активирао ручну бомбу М52, серијског броја 8738, при чему су, гелерима експлодиране бомбе, оштећеној нанесене тешке тјелесне повреде у виду велике експлозивне ране звјездоликог облика, промјера око 20 цм, са деструкцијом мишићног ткива, огољеним тетивама у предјелу доњег дијела десне потколјенице са спољашње стране и прелома кости лисњаче (фибулае) и руптуре мембране тимпани десног уха, те око десетак експлозивних рана промјера 1-2 цм, у подручју леђа, руку и ногу, оток и крвни подљев око ока. Након што је побијана пресуда исказ свједока оштећене правилно оцијенила као вјеродостојним, закључивши да је исти увјерљив и истинит, тај исказ је довела у везу са осталим доказима и то прије свега са исказима свједока Р.К., Д.Р., Д.Р.1 и С.Ц., који су у цијелости потврдили да су чули експлозију и видјели густо црни дим, што је последица активираних ручних бомби, затим са вјештачењем експлозивне направе (бомбе) извршено од стране КТЦ МУП РС Б.Л., по вјештаку М.П., те са исказом овог вјештака на претресу пред првостепеним судом, као и са вјештачењем и исказом вјештака прим. др. Р.Г., специјалиста хирургије и вјештачењем вјештака психијатра др З.Л., па се такав приступ побијане пресуде у оцјени сваког доказа појединачно и у вези са осталим доказима, не може оспорити аргументима изнесеним у жалби браниоца оптуженог. Истовремено, побијана пресуда је анализирао и тврдњу одбране да оптужени није имао намјеру да лиши живота оштећену, већ да је хтио да изврши самоубиство, правилно оцијенила ту тврдњу као невјеродостојном, дајући ваљане разлоге због чега је не прихватила, које у цијелости прихватила и овај суд, па се жалилац упућује на те разлоге.

Неосновани су и приговори жалбе браниоца оптуженог којима се оспорава правилност закључка садржаног у образложењу побијане пресуде у погледу психичког односа оптуженог према дјелу. Наиме, побијана пресуда је у погледу облика виности оптуженог, дала ваљано и детаљно образложење, правилно закључивши (на основу налаза и мишљења вјештака специјалисте неуропсихијатрије) да је оптужени у вријеме извршења предметног кривичног дјела био у стању смањене урачуљивости, те јасно дефинишући психички однос оптуженог према дјелу, правилно га одређујући као евентуални умишљај, јер је оптужени био потпуно свјестан да својим радњама (активирања ручне бомбе велике разорне моћи, која је подобно средство за лишење живота, на удаљености од само пола до метар од оштећене, при чему је иста задобила више тјелесних повреда, може наступити забрањена последица – смрт, те је на њу пристао.

Према томе, обзиром да је побијана пресуда дала јасне и ваљане разлоге за свој закључак да се у радњама оптуженог стичу сви битни елементи кривичног дјела убиства у покушају из члана 148. став 1. у вези са чланом 20. КЗ РС, то првостепени суд није био у обавези да у образложењу побијане пресуде наведе разлоге због чега сматра да се у радњама оптуженог не стичу битни елементи кривичног дјела изазивања опште опасности из члана 402. КЗ

РС, односно кривичног дјела насиље у породици или породичној заједници из члана 208. став 2. КЗ РС, како то погрешно сматра жалба браниоца оптуженог.

С тога овај суд налази да је чињенично стање у овој кривично правној ствари утврђено и потпуно и правилно и на тако утврђено чињенично стање правилно је примјењен Кривични закон и радње оптуженог описане у изреци побијане пресуде, правилно су квалификоване као кривично дјело убиства у покушају из члана 148. став 1. у вези са чланом 20. став 1. КЗ РС.

Овај суд је испитао побијану пресуду у погледу одлуке о казни и то у вези са жалбеним аргументима окружног јавног тужиоца и браниоца оптуженог, налазећи да жалбе нису основане.

Правилно су утврђене и у побијаној пресуди образложене све олакшавајуће околности на страни оптуженог, првенствено да је у вријеме извршења кривичног дјела био у стању смањене урачунљивости због пораста емоционалне напетости, затим ранију неосуђиваност, да су изостале теже и трајније последице по здравље оштећене, да је отац двоје малодобне дјеце, те исказано кајање. И поред основаности приговора из жалбе тужиоца да је побијана пресуда пропустила да као отежавајућу околност, цијени чињеницу да је оптужени активирао бомбу у близини прометног трговачког центра током радног времена, те и поред основаности приговора из жалбе браниоца, да је првостепени суд пропустио као олакшавајућу околност да цијени лоше здравствено стање оптуженог, ипак, наведене околности не би утицале на изрицање веће, а ни мање казне од оне изречене побијаном пресудом. Дакле, разлоге дате у побијаној пресуди у оцјени свих тих околности, овај суд прихвата као ваљане, јер цијенећи законом прописану казну за кривично дјело убиство из члана 148. став 1. КЗ РС од најмање 5 (пет) година, за које је оптужени оглашен кривим, као и општа правила о одмјеравању казне из одредбе члана 37. став 1. КЗ РС, овај суд налази да је казна затвора у трајању од 2 (двје) године и 9 (девет) мјесеци, изречена побијаном пресудом (примјеном одредбе о ублажавању казне из члана 38. став 1. и 39. став 1. тачка 2. КЗ РС), потребна и довољна мјера казне за остваривање сврхе кажњавања, прописане у одредби члана 28. КЗ РС.

Жалба браниоца оптуженог није основана ни у дијелу којим се побија одлука о трошковима кривичног поступка, јер је иста донесена на основу правилне примјене одредбе члана 99. став 4. ЗКП РС. Наиме, првостепени суд је обавезао оптуженог на накнаду трошкова кривичног поступка у износу од 790,00 КМ, док га је ослободио обавезе плаћања награде и нужних издатака његовог постављеног браниоца. И по оцјени овог суда, плаћањем наведених трошкова кривичног поступка неће бити доведено у питање издржавање оптуженог или лица које је дужан да издржава.

Како из наведених разлога жалбе окружног јавног тужиоца и браниоца оптуженог нису основане, ваљало је те жалбе одбити као неосноване, на основу члана 327. ЗКП РС и првостепену пресуду потврдити.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
Др Вељко Икановић

Тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић